

Oproep aan scholen, ouders, jongeren:
sluit je aan en doe mee!

Digitale criminaliteit

Echt niet vandaag.nl

2-4-2024 Editie Oost-NL

Dé actiedag tegen digitale criminaliteit

*“Het is tijd voor nieuwe oplossingen; niet alleen praten, maar in actie komen en doen!
Dit is een maatschappelijk probleem dat we samen aan moeten pakken.”*

De initiatiefnemers van de
politie in Oost-Nederland

Waarom?

Cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit komen tegenwoordig dagelijks voor.

- Landelijk waren er in 2022 2,2 miljoen Nederlanders slachtoffer van digitale criminaliteit. Dat zijn gemiddeld 6.000 slachtoffers per dag (CBS 2022)!
- In Oost-Nederland melden zich dagelijks gemiddeld 23 slachtoffers bij de politie.
- 21% van de jongeren wordt slachtoffer van online criminaliteit (CBS 2022).
- Elk jaar worden duizenden jongeren slachtoffer van identiteitsdiefstal, waarbij hun persoonlijke gegevens worden gebruikt voor frauduleuze activiteiten. Dit is een groeiend probleem.
- 4 % van de 15-25-jarigen was in de afgelopen 12 maanden slachtoffer van online pesten (Nederlands Jeugdinstituut 2023).
- Online bedreiging en intimidatie komt bij 4,8 procent van de 15-25-jarigen voor (Nederlands Jeugdinstituut 2023).
- 1 op de 5 jongeren wordt online gepest. Dat zijn 400.000 jongeren per jaar (ANP 2023).
- 1 op de 100 jongeren heeft de afgelopen zes maanden meegemaakt dat hun intieme beelden ongewild zijn doorgestuurd naar iemand anders. En dat kan, vooral voor jongeren, desastreuze gevolgen hebben (onderzoek van Rutgers en Soa Aids Nederland, in samenwerking met het CBS, RIVM en de GGD'en).

En dit is nog maar het topje van de ijsberg. Want door schaamte en weinig vertrouwen in het nut van een melding bij de politie doen

lang niet alle slachtoffers aangifte. Slechts 2 op de 10 slachtoffers doet melding en aangifte van digitale criminaliteit (bron: CBS).

“Mij overkomt het niet.” Dat is wat de meeste mensen denken. Maar met deze cijfers is het niet de vraag óf het je overkomt, maar eerder wanneer het je overkomt.

De minister van Justitie en Veiligheid heeft de aanpak van cybercrime en gedigitaliseerde criminaliteit benoemd tot speerpunt in de veiligheidsagenda 2022-2026.

Tijd voor actie!

De kernpartners Politie, Centrum voor Veiligheid en Digitalisering (CVD), Platform Veilig Ondernemen (PVO) en het Veiligheidsnetwerk Oost-Nederland willen een trendbreuk in Oost-Nederland realiseren. Met dit doel voor ogen hebben wij het initiatief genomen voor de actiedag op 2 april 2024. Wij roepen iedereen in Oost-Nederland op! Bedrijven, (semi-)overheid, scholen, verenigingen, inwoners; doe mee en organiseer een eigen activiteit op deze dag en deel de campagne. Deze werkwijze past in de netwerksamenleving van de 21^e eeuw. We willen nadrukkelijk een beweging bottom-up en lokaal tot stand brengen.

Ons doel

Ons streven is om samen met alle deelnemers aan de actiedag op minimaal 100 locaties in Gelderland en Overijssel preventieacties te organiseren. Deze acties zijn gericht op de doelgroepen mkb, jongeren en minder digitaal vaardigen, zoals ouderen en laaggeletterden.

Doe mee en kom ook in actie

Hoe kun je meedoen?

- **Organiseer zelf een actie op 2-4-2024**
Meld je activiteit aan. Stuur een mail naar info@echtnietvandaag.nl en deel je activiteit op [Echtnietvandaag.nl](https://www.echtnietvandaag.nl). Alles kan en mag.
Bijvoorbeeld:
 - Doe zelf mee als leerkracht en ga in gesprek met de klas over digitale criminaliteit tijdens het ochtendgesprek of het mentoruur.
 - Vraag een gastles aan.
 - Organiseer een avond met ouders om over dit thema te spreken.
 - Speel een weerbaarheidspel.

Je kun ook gebruik maken van het bestaande aanbod. In de bijlage vind je een menukaart met een aanbod

van verschillende partijen zoals Hackshield, Halt en het Digitaal Veilig Onderwijs.

- **Deel de campagne #Echtnietvandaag**
Zet je kanalen in en deel de campagne met #Echtnietvandaag, zodat we samen de doelgroepen kunnen bereiken. Hiervoor komen binnenkort verschillende toolkits beschikbaar. Toolkits bedoelt voor de actiedag, maar ook voor de periode na de actiedag, om blijvende aandacht voor het onderwerp te houden.
- **Sluit je aan bij ons netwerk en neem contact met ons op**

#Echtnietvandaag

Contact:
Info@echtnietvandaag.nl

**Laten we op 2-4-2024
samen een vuist maken
tegen digitale criminaliteit.
Doe mee!**

Menukaart voor scholen

De Digitale Wereld

HackShield

PO

Groep 6, 7 & 8

- +/- 30 leerlingen
- 60 minuten
- Door wie?
Leerkracht of gastles

HackShield in de Klas is een gratis en toegankelijk achtdelig lespakket dat wordt aangeboden in samenwerking met NTR/SchoolTV. Het is beschikbaar voor alle scholen in Nederland en bestaat uit quests die op het digibord gespeeld kunnen worden. Thema's die behandeld worden zijn internet, data, online grenzen, desinformatie, phishing, geldezels, auteursrechten en foto's delen. De quests kunnen in 30-40 minuten klassikaal gespeeld worden.

In samenwerking met HackShield's partners worden er op de actiedag ook gastlessen verzorgd op scholen door experts. Deze gastlessen geven de kinderen naast een coole game ervaring ook de kans om vragen te stellen aan iemand uit de digitale industrie.

Aanvragen Gastles:

<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScd-xkmZaNjuIQ2C442658W6dkYqC010k5ns0i-oME2Ky37iQ/viewform>

Snelle euro's hebben een prijs

Halt

PO

Groep 7 & 8

- +/- 30 leerlingen
- 60 minuten
- Door wie?
Gastdocent: Halt
medewerker

Kinderen kunnen al op jonge leeftijd in aanraking komen met de georganiseerde criminaliteit. Denk aan online verleidingen waarbij ze snel (illegaal) geld kunnen verdienen, gevraagd worden om op de uitkijk te staan bij criminele activiteiten of spullen aangeboden krijgen in ruil voor een dienst. Met deze les willen we leerlingen bewust maken van diverse vormen van georganiseerde criminaliteit. Maar ook zetten we een eerste stap om ze weerbaarder te maken zodat ze veilige keuzes kunnen maken, bijvoorbeeld in geval van groepsdruk. Ook bespreken we wat ze kunnen doen als ze vormen van georganiseerde criminaliteit zien of zelfs mee in aanraking dreigen te komen.

Meer info / aanmelden?

Jeannette Smit: j.smit@halt.nl

Gedrag online

Halt

PO

SPO

VO

SVO

Groep 7 & 8

Klas 1 & 2

- +/- 30 leerlingen
- 60 minuten
- Door wie?
Gastdocent: Halt
medewerker

Jongeren hebben niet altijd door waar hun digitale acties toe kunnen leiden. Soms lijkt iets onschuldig, maar heeft het grote gevolgen en kan het zelfs strafbaar zijn. In de les praten we met leerliken over wat zij online doen en geven we tips voor 'veilig internetten'. Leerlingen leren hoe zij kunnen voorkomen dat ze in een strafbare situatie terecht komen.

Meer info / aanmelden?

Jeannette Smit: j.smit@halt.nl

Online fraude

VO

Halt

Klas 1 & 2

- +/- 30 leerlingen
- 60 minuten
- Door wie?
Gastdocent: Halt
medewerker

Jongeren kunnen makkelijk in de verleiding komen om snel geld te verdienen en mee te werken aan online fraude. In de les willen we leerlingen bewust maken van de risico's van online fraude en cybercriminaliteit. Wat mag je online wel en niet doen? We gaan in op de gevolgen voor slachtoffers, daders en de omgeving. We helpen de leerlingen om online fraude en cybercrime te herkennen en voorkomen.

Meer info / aanmelden?

Jeannette Smit: j.smit@halt.nl

De kosten van snel geld verdienen

VO SVO

Halt

Klas 1 & 2

- +/- 30 leerlingen
- 60 minuten
- Door wie?
Gastdocent: Halt
medewerker

Jongeren komen makkelijk in verleiding om snel geld te verdienen of even een vriend te helpen, maar ze staan niet stil bij de gevolgen. De voorlichting heeft als doel jongeren weerbaarder te maken tegen ondermijning. De les start met een experiment waarin de leerlingen zien en ervaren hoe gemakkelijk je geronseld kunt worden. Jongeren leren over de risico's en gevaren van ondermijnende criminaliteit en krijgen handvatten om zich weerbaar op te stellen.

Meer info / aanmelden?

Jeannette Smit: j.smit@halt.nl

Sexting education

VO SVO

Halt

Klas 1 & 2

- +/- 30 leerlingen
- 60 minuten
- Door wie?
Gastdocent: Halt
medewerker

Sexting is aan de orde van de dag. Je kunt het zien als een onderdeel van de seksuele ontwikkeling van jongeren. Maar het is belangrijk dat jongeren weten wat de spelregels zijn. Tijdens de les Sexting Education leren de leerlingen het verschil tussen sexting en ongewenste sexting. Door dit onderscheid duidelijk te maken willen we victim blaming tegengaan en jongeren leren dat het ongevraagd doorsturen van naaktfoto's en filmpjes niet oké en zelfs strafbaar is. Het doel van de voorlichting is om jongeren te stimuleren weloverwogen keuzes te maken over hun online gedrag, door hen bewust te maken van de mogelijke gevolgen.

Meer info / aanmelden?

Jeannette Smit: j.smit@halt.nl

Kick-off onderzoek

PO

Stichting Cyberbrein.nl en Saxion

Leerkrachten & docenten

- Max 5 pers.
- 60 minuten
- Door wie? In overleg met Henk van Ee

Onderzoek naar cyberbreinen: hoe herkennen we ze zo vroeg mogelijk? Studenten Saxion starten vanaf 2 april met een onderzoek naar jonge cyberbreinen.

Meer info / aanmelden?

Henk van Ee: Henk.van.ee@cyberbrein.nl

Preventieles VO

VO (14/15 jaar)

Leerlingalert

- Max 150 pers.
- 90 minuten
- Door wie?
Gastdocent:
Leerlingalert (in overleg tevens een ervaringsdeskundige)

Preventieles over criminele uitbuiting, ronselen en daarbij als onderdeel ook sextortion, exposing, witwassen/ geldezels online fraude, herkennen signalen en handelsperspectief.

Meer info / aanmelden?

Petra van den Berg: p.vanden.berg@halt.nl / M.rekers@halt.nl

Preventieles MBO

MBO

Studentalert

- Max 150 pers.
- 90 minuten
- Door wie?
Gastdocent:
Leerlingalert (in overleg tevens een ervaringsdeskundige)

Preventieles over criminele uitbuiting, ronselen en daarbij als onderdeel ook sextortion, exposing, witwassen/ geldezels online fraude, herkennen signalen en handelsperspectief.

Meer info / aanmelden?

Petra van den Berg: p.vanden.berg@halt.nl / M.rekers@halt.nl

Preventieles medewerkers school

PO

VO

MBO

Schoolalert

Medewerkers Scholen

- Max 25-250 pers.
- 90 minuten
- Door wie?
Gastdocent:
Leerlingalert (in overleg tevens een ervaringsdeskundige)

Preventieles over criminele uitbuiting, ronselen en daarbij als onderdeel ook sextortion, exposing, witwassen/ geldezels online fraude, herkennen signalen en handelsperspectief.

Meer info / aanmelden?

Petra van den Berg: p.vanden.berg@halt.nl / M.rekers@halt.nl

Preventieles ouders

Ouders

Ouderalert

- Max 25 - 250 pers.
- 90 minuten
- Door wie?
Gastdocent:
Leerlingalert (in overleg tevens een ervaringsdeskundige)

Preventieles over criminele uitbuiting, ronselen en daarbij als onderdeel ook sextortion, exposing, witwassen/ geldezels online fraude, herkennen signalen en handelsperspectief.

Meer info / aanmelden?

Petra van den Berg: p.vanden.berg@halt.nl / M.rekers@halt.nl

Serious Game - zelfstandige les

PO

De kiesraad

Groep 7 & 8

- Groepsgrootte:
zelf te bepalen
- 15-30 minuten
- Door wie? Leerkracht

Serious Game gericht op: ondermijnende criminaliteit, social media, cybercrime en sexting. Zorgt voor gesprekstof over de onderwerpen.

Meer info / aanmelden?

www.kiesraadindeklas.nl

Online Hatespeech, Online Fraude, Doxing, Hacking, Sexting

PO

Mijn Cyberrijbewijs

Groep 7 & 8

- Groepsgrootte:
zelf te bepalen
- 90 minuten
- Door wie? Leerkracht

5 verschillende lessen waarbij leerlingen uiteindelijk een 'cyberrijbewijs' halen.

Meer info / aanmelden?

<https://mijnryberrijbewijs.nl/>

Hoe digitaal veilig is jouw school in de praktijk?

Scholen

Digitaal Veilig Onderwijs

Docenten/schoolleiders

- Groepsgrootte:
zelf te bepalen
- Duur: zelf te bepalen
- Door wie? School

Het Normenkader Informatiebeveiliging & Privacy voor Funderend Onderwijs beschrijft de normen voor een digitaal veilige schoolorganisatie en biedt concrete voorbeeldmaatregelen. Het is daarom een belangrijk hulpmiddel om jouw school digitaal veilig te maken. Het voldoen aan de normen kan stap voor stap worden aangepakt. In 2024 wordt een groeipad gemaakt dat adviseert over de maatregelen die je kunt nemen en op welk moment je dat het beste kunt doen om de normen te halen. Als je dit groeipad volgt, bereik je het doel in een realistisch tempo en neem je de maatregelen die passen bij wat nodig is voor jouw school. Maar je kunt nu ook al aan de slag, want het Normenkader IBP FO helpt je verder.

Meer info / aanmelden?

<https://www.digitaalveiligonderwijs.nl/>

Online veiligheid en digitaal burgerschap

De InternetHelden

VSO

VO

PO

Groep 7 & 8

- Groepsgrootte:
zelf te bepalen
- 50 minuten
- Door wie?
Leerkracht/docent

Het lespakket voor VO behandelt zes thema's: Verstandig delen, Val niet voor vals, Beveilig je geheimen, Met aardig doen kom je verder, Blijft er niet mee zitten, Zorg goed voor jezelf.

Meer info / aanmelden?

https://beinternetawesome.withgoogle.com/nl_nl/

Cybercrime bewustwording

Framed | politie.nl

VO

- Groepsgrootte:
zelf te bepalen
- 50 minuten
- Door wie?
Leerkracht/docent

Les- en educatiematerialen cybercrime. Jongeren hebben vaak geen idee wat online precies strafbaar is. Mede daarom stijgt het aantal jonge cybercrimedaders de laatste jaren fors. De politie heeft verschillende les- en educatiematerialen ontwikkeld om leerlingen online bewuster te maken en cybercrime te voorkomen. Deze materialen zijn gratis te gebruiken voor docenten en jongerenwerkers.

Meer info / aanmelden?

<https://www.politie.nl/informatie/framed.html>

Lessen Digitale Geletterdheid en mediawijsheid

Online Masters

Speciaal onderwijs

PO

VO

- Groepsgrootte:
zelf te bepalen
- 45 minuten
- Door wie?
Leerkracht/docent

Leerlingen van nu groeien op in een digitale wereld en het is belangrijk dat ze de juiste vaardigheden ontwikkelen om mee te kunnen doen in de samenleving van de toekomst. Met Online Masters voor PO, VO en VSO integreer je eenvoudig en effectief digitale vaardigheden in je onderwijsaanbod. Ontdek hoe Online Masters jou en je leerlingen kan helpen.

Meer info / aanmelden?

<https://online-masters.nl/>